

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V1

NOVEMBER 2016

WES-KAAP

PUNTE: 120

TYD: 2½ uur

Hierdie vraestel bestaan uit 19 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie vraestel bestaan uit VIER afdelings:

AFDELING A:	Leesbegrip	(30)
AFDELING B:	Opsomming	(10)
AFDELING C:	Taalstrukture en -konvensies	(40)
AFDELING D:	Letterkunde	(40)
2. Beantwoord AL die vrae.
3. Begin ELKE afdeling op 'n NUWE bladsy.
4. Trek 'n streep ná elke afdeling.
5. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.
6. Laat 'n reël oop na elke antwoord.
7. Gee besondere aandag aan spelling en sinsbou.
8. Voorgestelde tydsindeling:

AFDELING A:	50 minute
AFDELING B:	30 minute
AFDELING C:	40 minute
AFDELING D:	30 minute
9. Skryf netjies en leesbaar.

AFDELING A: LEESBEGRIP**VRAAG 1: TYDSKRIFARTIKEL**

Lees die tydskrifartikel (TEKS A) hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS A**DIE OLIMPIESE SPELE**

1 Die Olimpiese Spele is die grootste multisportbyeenkoms in die wêreld. Meer as 200 lande neem hieraan deel. Die moderne Olimpiese Spele is al 31 keer gehou.

2 Die Internasionale Olimpiese Komitee (IOK) organiseer die Spele. Hulle besluit watter sportsoorte deel van die Spele se program sal wees. Die Spele se program is nie altyd dieselfde nie. Soms word sekere sportsoorte weggelaat en ander word bygevoeg. Atletiek, swem, skerm en gimnastiek was nog by elke Somerspele deel van die program. Skaak en branderplankry was nog nooit deel van die Spele nie.

5

GIMNASTIEK

10

3 Die eerste Spele is in 1896 in Athene gehou. In die jare daarna het die Spele baie verander. Die Olimpiese Spele soos ons dit vandag ken, bestaan uit die Somerspele, die Winterspele, die Paralimpiese Spele en die Jeugspele.

4 Die meeste atlete neem aan die Somerspele deel. Dié Olimpiese Spele hou gewoonlik drie weke aan en atlete kompeteer in 28 sportsoorte. Sewes-rugby en golf was vanjaar (2016) vir die eerste keer deel van die Spele.

15

5 Dit is moeilik om wintersportsoorte soos ski en yshokkie in die somer te beoefen. Daarom het die IOK besluit om die Winterspele te skep. Die eerste Winterspele is in 1924 in Frankryk gehou.

20

6 Die Paralimpiese Spele word gehou sodat gestremde atlete ook kan deelneem. Die eerste Paralimpiese Spele is in 1960 saam met die Somerspele in Rome gehou. Die bekende marathonatleet, Sebastian Coe, het gesê dat die Paralimpiese Spele kan help om mense se houding teenoor gestremde persone te verander. Ernst van Dyk en Oscar Pistorius is twee van Suid-Afrika se bekendste paralimpiese atlete.

25

7 Die Jeugspele is vir jong atlete tussen 14 en 18 jaar oud en is eers in 2010 ingestel. Dit duur nie so lank as die Spele vir volwasse atlete nie.

8	Die Spele word elke vier jaar gehou. Vir elke Spele word daar 'n land gekies om die Spele aan te bied.	30
9	Dit is baie duur om die Olimpiese Spele aan te bied. Die land waar die Spele gehou word, moet 'n stadion bou, asook blyplekke vir die atlete en die duisende toeskouers wat die Spele bywoon. Daarom is dit gewoonlik ryk wêreldstede wat gekies word. Vanjaar is die Spele in Rio de Janeiro gehou.	 35
10	Die simbool van die Olimpiese Spele is vyf ringe wat in mekaar geskakel is. Dit verteenwoordig die vyf kontinente: Afrika, Amerika, Asië, Europa en Oseanië. Die kleure van die ringe is blou, geel, swart, groen en rooi. Hierdie kleure is gekies omdat elke land ten minste een van die kleure in hul eie nasionale vlag het. Die Olimpiese vlag is in 1920 vir die eerste keer gehys.	 40
11	Engels en Frans is die amptelike tale van elke Spele. Die derde taal wat gebruik word, is die taal van die land waar die Spele gehou word.	
12	Elke Spele word met 'n skouspelagtige seremonie geopen. Na elke item wat afgehandel word, is daar 'n medaljeseremonie waar goue, silwer- en bronsmedaljes oorhandig word aan die wenner en die atlete wat tweede en derde gekom het.	 45
13	 Die leuse van die Olimpiese Spele is "Vinniger, Hoër, Sterker". Die ideaal is nie om te wen nie, maar om deel te neem.	50

[Verwerk uit Wikipedia]

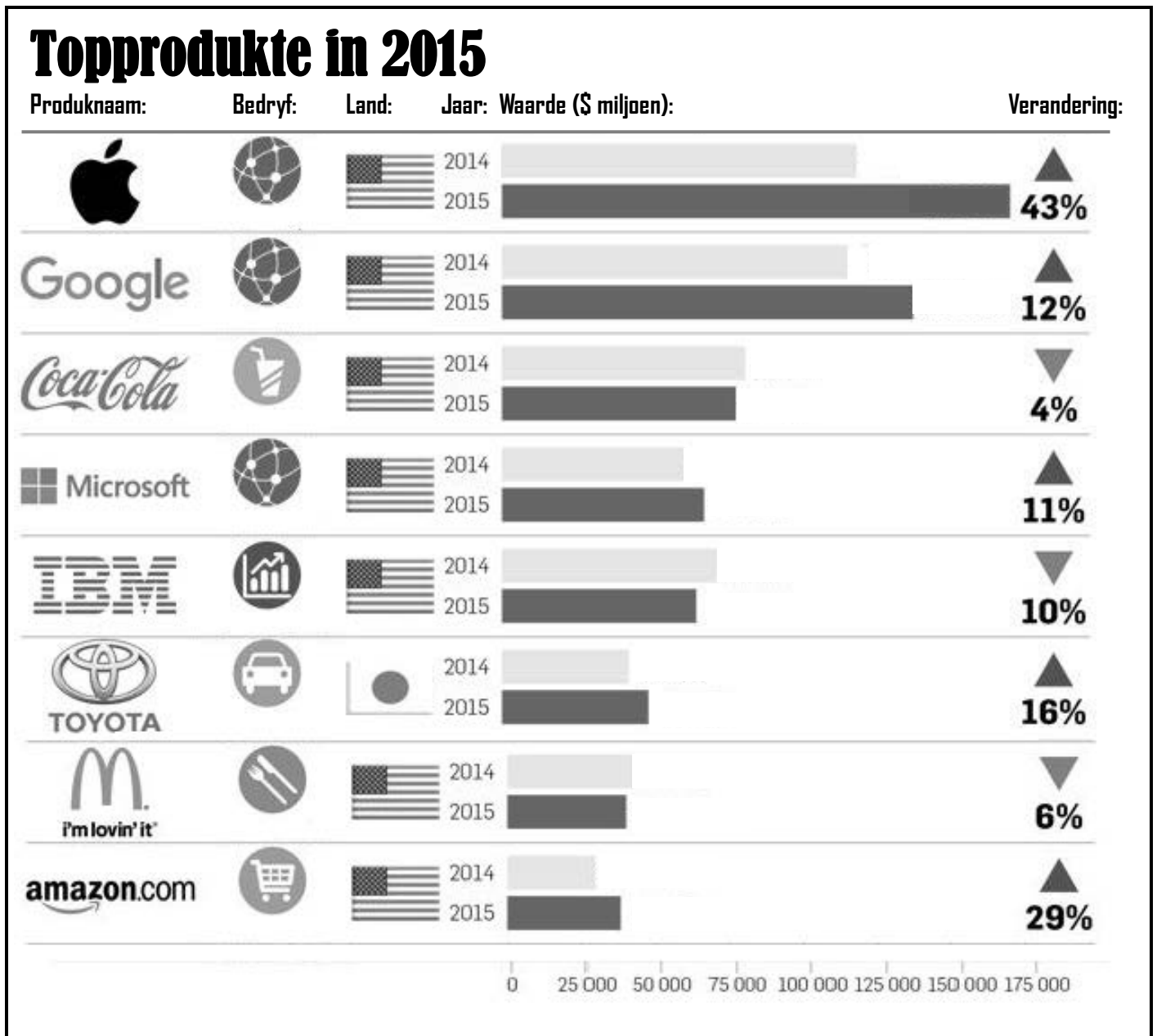
- 1.1 Skryf EEN woord uit paragraaf 1 neer wat vir ons sê dat atlete by die Olimpiese Spele aan baie sportsoorte deelneem. (1)
- 1.2 Kies die korrekte woord tussen hakies.
- Die Olimpiese Spele is 'n (nasionale/internasionale) sportbyeenkoms waaraan meer as 200 lande deelneem. (1)
- 1.3 Hoeveel keer is die moderne Olimpiese Spele al gehou? (1)
- 1.4 Noem EEN sportsoort wat nog altyd deel van elke Spele was. (1)
- 1.5 Waarom is die volgende stelling ONWAAR?
- Tydens die 2016-Spele kon atlete ook aan skaak deelneem. (1)
- 1.6 Uit hoeveel afdelings bestaan die huidige Olimpiese Spele? (1)
- 1.7 Watter TWEE sportsoorte was in 2016 vir die eerste keer deel van die Spele? (2)

- 1.8 Waarom het die IOK besluit dat daar ook 'n Winterspele moet wees? (1)
- 1.9 In watter stad is die Somerspele in 1960 gehou? (1)
- 1.10 Aan watter item het Sebastian Coe deelgeneem? (1)
- 1.11 Hoe kan die Paralimpiese Spele help om gewone mense se houding teenoor gestremdes te verbeter? (1)
- 1.12 Waarom, dink jy, is daar 'n aparte kompetisie vir jong atlete tussen 14 en 18 jaar oud? (1)
- 1.13 Waarom is die volgende stelling ONWAAR?
Die Olimpiese Spele word elke jaar gehou. (1)
- 1.14 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (1.14) en die letter (A–D) neer.
Dit is gewoonlik ryk wêreldstede wat gekies word om die Spele aan te bied, want ...
A in ryk wêreldstede woon baie mense wat na die Spele wil gaan kyk.
B dit kos baie geld om die Spele aan te bied.
C atlete hou daarvan om in duur hotelle te bly.
D die meeste goeie atlete woon in ryk wêreldstede. (1)
- 1.15 Kies die korrekte antwoord tussen hakies.
Die vyf ringe wat in mekaar geskakel is, wys dat die wêreld se mense 'n (eenheid/besigheid) vorm. (1)
- 1.16 Hoekom is die vyf ringe juis blou, geel, swart, groen en rooi? (1)
- 1.17 1.17.1 Watter TWEE tale word by elke Olimpiese Spele gebruik? (2)
1.17.2 Waarom, dink jy, is dit reg dat die taal van die land waar die Spele gehou word, ook tydens die Spele gepraat moet word? (1)
- 1.18 Skryf EEN woord uit paragraaf 12 neer waaruit ons kan aflei dat die openingseremonie baie mense se aandag trek. (1)
- 1.19 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (1.19) en die letter (A–D) neer.
Atlete wat hul items wen, ontvang gewoonlik 'n ... medalje.
A wit
B goue
C silwer-
D brons- (1)

- 1.20 Waarom is “Vinniger, Hoër, Sterker” ’n goeie leuse vir die Olimpiese Spele? (1)
- 1.21 Waarom, dink jy, is dit tydens die Olimpiese Spele belangriker om deel te neem as om te wen? (1)

TEKS B: VISUELE TEKS

Bestudeer die teks hieronder en beantwoord die vrae.

[Verwerk uit Grafika24]

- 1.22 Watter produk hierbo het met tegnologie te doen? Noem EEN. (1)
- 1.23 Kies die korrekte antwoord tussen hakies.
Die -simbool stel die (inkopiebedryf/motorbedryf) voor. (1)

- 1.24 Met hoeveel persent het *Coca-Cola* se waarde in 2015 gedaal? (1)
- 1.25 Sewe van die produkte in die teks kom van die VSA af.
Watter produk kom van 'n ander land af? (1)
- 1.26 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (1.26) en die letter (A–D) neer.
- Die doel van hierdie visuele teks is om te wys ...
- A hoeveel mense die produkte in 2014 en 2015 gebruik het.
B van watter land die verskillende produkte kom.
C hoeveel mense tegnologie gebruik.
D hoe die produkte se waarde van 2014 na 2015 verander het. (1)
- 1.27 Waarom noem ons hierdie teks 'n visuele teks? Gee EEN rede. (1)

TOTAAL AFDELING A: 30

AFDELING B: OPSOMMING**VRAAG 2****TEKS C: HOE OM WATER TE BESPAAR**

- Som in SEWE volsinne op **HOE OM WATER TE BESPAAR**.
- Skryf die volsinne PUNTSGEWYS en in jou eie woorde neer.
- Nommer die volsinne van 1 tot 7.
- Jou opsomming mag nie langer as 60 woorde wees nie.
- Dui die KORREKTE getal woorde aan die einde van die opsomming aan.

Ons land het nie baie water nie. As daar stukkende krane en pype by jou huis is, moet dit dadelik reggemaak word. Só sal jy help om water te bespaar.

Almal moet saamwerk om water te bespaar. Draai krane altyd goed toe nadat jy dit gebruik het. Wanneer krane nie goed toegedraai word nie, loop daar kosbare water weg.

Tap net genoeg water in 'n beker om jou tande te borsel. As jy die water laat loop, mors jy onnodig. Jy help dan nie om water te bespaar nie.

Dit is verkeerd om die kraan te laat loop terwyl jy water drink. Tap eerder water in 'n glas of beker wanneer jy water wil drink.

Wanneer jy net 'n bietjie skottelgoed of wasgoed was, gebruik jy baie water om die wasbak elke keer vol te tap. Wag dus totdat daar baie vuil skottelgoed en wasgoed is voordat jy dit was.

Wanneer jy 'n tuinslang gebruik, mors jy onnodig water. Gebruik eerder 'n emmer met water daarin om jou motor te was. Jy sal verbaas wees hoeveel water jy bespaar.

As jy water wat jy gebruik het om te bad of skottelgoed te was net laat wegloop, is dit 'n vermorsing van water. Jy kan hierdie water hergebruik om jou plante of jou grasperk nat te gooi.

[Verwerk uit Rainharvest.co.za]

TOTAAL AFDELING B: 10

AFDELING C: TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**VRAAG 3: ADVERTENSIE**

Lees en bestudeer die advertensie (TEKS D) hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS D

Bobaas Pizza

GRATIS pizza!

Slegs 1–16 Desember 2016

(3.4) ***Spesiaal vir families:***
Koop 2 gewone pizzas
en kry nog 2 pizzas
GRATIS!

(3.5) **Jy moenie hierdie spesiale aanbod misloop nie!**

(3.6) **Ons pizzas is warm en geurig.**

(3.7) **Jy gaan nêrens lekkerder pizzas kry nie.**

(3.8) **Bobaas Pizza lewer vriendelike diens.**

(3.9) **Viva! Bobaas Pizza! Viva!**

- 3.1 Wie is die teikengroep van hierdie advertensie? (1)
- 3.2 Hoe word die leser se aandag na die opskrif getrek? (1)
- 3.3 Watter woord sê dat hierdie spesiale aanbod net vir 'n sekere tyd is? (1)
- 3.4 Kies die korrekte antwoord tussen hakies.

Die leesteken aan die einde van ***Spesiaal vir families:*** is 'n (dubbelpunt/kommapunt). (1)

3.5 **Jy moenie hierdie spesiale aanbod misloop nie!**

- 3.5.1 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (3.5.1) en die letter (A–D) neer.

Die sin hierbo is 'n voorbeeld van ...

- A manipulering.
- B figuurlike taalgebruik.
- C partydigheid.
- D stereotipering. (1)

- 3.5.2 Watter VOORNAAMWOORD gebruik die adverteerder in die sin hierbo om die leser te laat voel dat daar met hom/haar gepraat word? (1)

3.6 **Ons pizzas is warm en geurig.**

Skryf EEN woord neer wat die adverteerder gebruik om Bobaas Pizzas se pizzas te beskryf. (1)

3.7 **Jy gaan nêrens lekkerder pizzas kry nie.**

Is hierdie stelling 'n FEIT of 'n MENING?
Motiveer jou antwoord. (1)

- 3.8 Skryf die sin oor in die LYDENDE VORM.

Bobaas Pizza lewer vriendelike diens.

Begin só: Vriendelike diens ... (1)

3.9 Voltooi die volgende sin deur 'n woord in die lys hieronder te gebruik. Skryf net die vraagnommer (3.9) en die ontbrekende woord neer.

geskree; gefluister; gesê

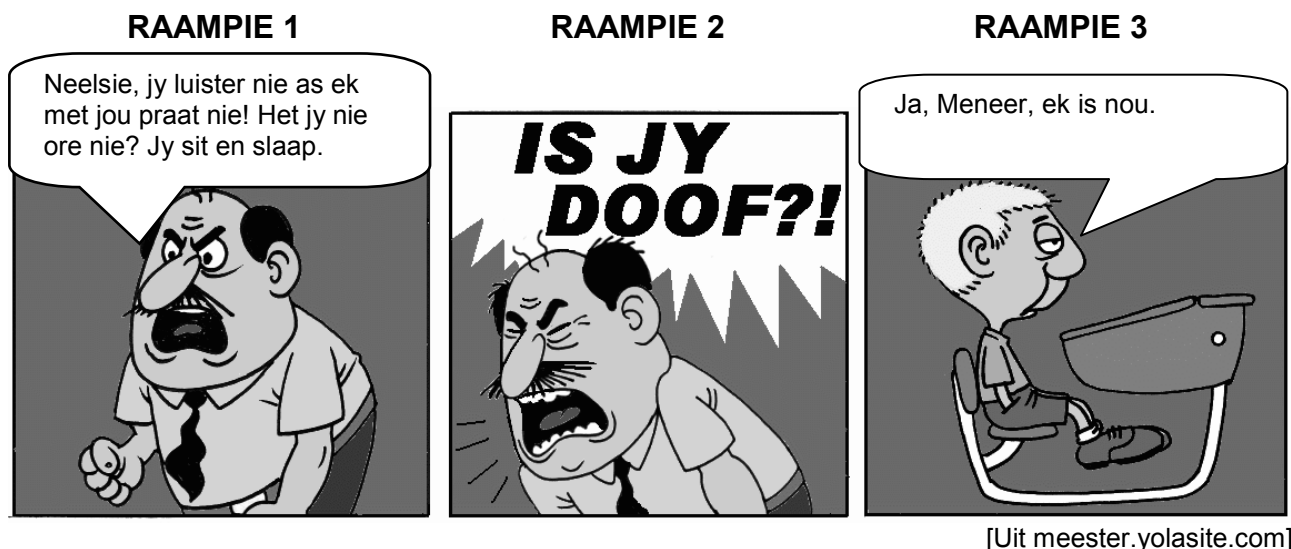
Die vuvuzela waaruit die woorde in die advertensie geblaas word, is effektief omdat dit lyk asof die woorde ... word.

(1)
[10]

VRAAG 4: STROKIESPRENT

Lees en bestudeer die strokiesprent (TEKS E) hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS E

4.1 Voltooi die BEVELSIN deur die woord wat ontbreek, neer te skryf.

Neelsie moet na Meneer luister.

Neelsie, ... na Meneer!

(1)

4.2 Skryf die sin oor in die INDIREKTE REDE.

Meneer sê vir Neelsie: "Jy sit en slaap."

Begin só: Meneer sê vir Neelsie dat ...

(1)

4.3 Gebruik die woord "as" (RAAMPIE 1) in 'n sin sodat dit 'n ANDER BETEKENIS het.

(1)

4.4 4.4.1 Kies die korrekte woord tussen hakies.

"Het jy nie ore nie?" is 'n voorbeeld van (letterlike/figuurlike) betekenis.

(1)

4.4.2 Wat bedoel Meneer as hy vir Neelsie vra of hy nie ore het nie? (RAAMPIE 1).

(1)

- 4.5 Hoe kan ons in RAAMPIE 2 aan Meneer se gesigsuitdrukking sien dat hy baie kwaad is? Gee EEN bewys. (1)
- 4.6 Gee die INTENSIEWE VORM vir “doof”. (1)
- 4.7 Hoekom is Meneer se woorde in RAAMPIE 2 in hoofletters geskryf? (1)
- 4.8 Kies die korrekte antwoord tussen hakies.
- Neelsie, wat met sy hande in sy broeksakke sit (RAAMPIE 3), wys dat hy (hartseer is oor wat Meneer sê/nie belangstel in wat Meneer sê nie). (1)
- 4.9 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (4.9) en die letter (A–D) neer.
- As Neelsie sê: “**Ja Meneer, ek is nou.**” (RAAMPIE 3), is hy ...
- A vrolik.
B sarkasties.
C onvriendelik.
D hartseer. (1)

[10]**VRAAG 5**

- 5.1 Lees die teks (TEKS F) hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS F: LEESTEKS**PLASTIEK**

- 1 In 1862 het Alexander Parkes die (5.1.1) een mensgemaakte plastiek
2 ontwikkel. In 1947 het mense begin om plastiekbottels te maak.
3 (5.1.2) Plastiek is lig en dit is goedkoop om te vervaardig. Dit kan ook
4 nooit breek (5.1.3.) ... Daarom het mense regoor die wêreld dadelik
5 begin (5.1.4) ... plastiek ... gebruik.
- 6 (5.1.5) Gelukkig besoedel mense die aarde met al die plastiekprodukte
7 wat hulle (5.1.6) (elke dag) gebruik. Duisende bottels, (5.1.7) sak en
8 ander houers word oral langs ons paaie en (5.1.8) (op/in) riviere en die
9 veld rondgegooi.
- 10 (5.1.9) Dis ons almal se land. Almal moet help skoonmaak. Mense moet
11 leer om nie plastiek rond te strooi nie. Glas, papier en plastiek moet
12 (5.10) (netjies) (altyd) (eenkant) gehou word. Dit moenie saam met
13 ander vullis op die (5.1.11) as + hope gegooi word nie.
- 14 Plastiek kan (5.1.12) herwin word. Dit kan vir (5.1.13) (nuut) produkte
15 gebruik word. Dit spaar baie energie en elektrisiteit. 'n Mens kan ook 'n
16 sak van natuurlike vesel koop en (5.1.14) (sy/jou) inkopies daarin dra.

[Verwerk uit *Almal Verstaan Afrikaans Graad 5*]

- 5.1.1 Gee die korrekte vorm van die onderstreepte TELWOORD. (Reël 1)
In 1862 het Alexander Parkes die een mensgemaakte plastiek ontwikkel. (1)
- 5.1.2 Verdeel die woord “Plastiek” in LETTERGREPE. (Reël 3)
Plastiek is lig en dit is goedkoop om te vervaardig. (1)
- 5.1.3 Skryf die korrekte ontbrekende woord neer. (Reël 4)
Dit kan ook nooit breek ... (1)
- 5.1.4 Voltooi die INFINITIEF. Skryf die hele sinsdeel oor. (Reël 5)
... plastiek ... gebruik. (1)
- 5.1.5 Gee die ANTONIEM van “gelukkig”. (Reël 6)
Gelukkig besoedel mense die aarde ... (1)
- 5.1.6 Gee EEN woord vir die woorde tussen hakies. (Reël 7)
... wat hulle (elke dag) gebruik. (1)
- 5.1.7 Gee die MEERVOUD van “sak”. (Reël 7)
Duisende bottels, sak en ander houers ... (1)
- 5.1.8 Kies die korrekte VOORSETSEL tussen hakies. (Reël 8)
... en ander houers word oral langs ons paaie en (op/in) riviere en die veld rondgegooi. (1)
- 5.1.9 VERBIND die sinne hieronder met die woord tussen hakies. (Reël 10)
Dis ons almal se land. Almal moet help skoonmaak. (daarom) (1)
- 5.1.10 RANGSKIK die woorde tussen hakies in die korrekte VOLGORDE. Skryf die hele sin oor. (Reël 11–12)
Glas, papier en plastiek moet (netjies) (altyd) (eenkant) gehou word.
Begin só: Glas, papier en plastiek moet ... (1)
- 5.1.11 Gee die korrekte SAMESTELLING van as + hope. (Reël 13)
Dit moenie saam met ander vullis op die as + hope gegooi word nie. (1)
- 5.1.12 Plastiek kan herwin word. (Reël 14)
Kies die korrekte woord tussen hakies.
Die “her” in “**herwin**” beteken (nie/weer). (1)

5.1.13 Gee die KORREKTE VORM van “nuut”. (Reël 14)

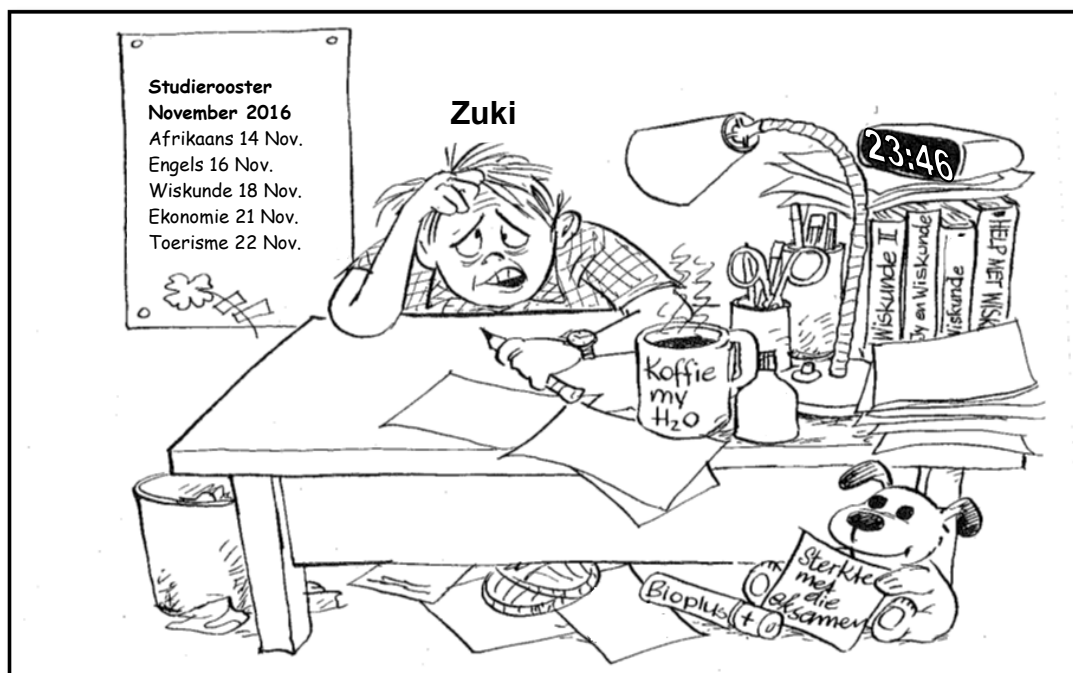
Dit kan vir (nuut) produkte gebruik word. (1)

5.1.14 Kies die korrekte VOORNAAMWOORD tussen hakies. (Reël 16)

’n Mens kan ook ’n sak van natuurlike vesel koop en (sy/jou) inkopies daarin dra. (1)

5.2 Bestudeer die teks (TEKS G) hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS G: PRENT

[Verwerk uit *Die Burger*, 2 Mei 2007]

Kies telkens die korrekte antwoord tussen hakies.

5.2.1 Zuki is besig om te (studie/studeer). (1)

5.2.2 Daar staan ’n lamp met ’n skerp (lig/lug) op Zuki se tafel. (1)

5.2.3 Dis al 23:46. Daarom sê ons vir Zuki (goeienaand/goeienag) voor hy gaan slaap. (1)

5.2.4 Die “Sterkte met die eksamen”-kaartjie wens vir Zuki (beterskap/sukses) toe. (1)

5.2.5 Daar is (skryfbehoeftes/kruideniersware) in die blikkies op die tafel. (1)

5.2.6 Die uitdrukking op Zuki se gesig wys dat hy (moedeloos/opgewonde) is. (1)

[40]

TOTAAL AFDELING C: 40

AFDELING D: LETTERKUNDE**FEESMAAL – EA Swanepoel**

Beantwoord die vrae oor AL TWEE die verhale.

VERHAAL A: “ ’N TUISNYWERHEID LANGS DIE PAD” (20)

EN

VERHAAL B: “TWEE GESIGTE” (20)**VRAAG 6****VERHAAL A: “ ’N TUISNYWERHEID LANGS DIE PAD” – Riana Scheepers**

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

Hy trek die vis aan sy stertvin onder die boom uit, sleep daarmee ’n stofpad in die grond oop tot dig teenaan die ander stalletjies. Hy gaan weer by die vis sit. Hy sit nou oop en bloot in die son, en hy kan voel hoe die sweet op sy kopvel begin kriel. Die ander vroue het hom nou ook raakgesien. Hulle kom kyk almal na sy vis en kliek met hulle tonge. Hulle vra hom waar hy die vis gevang het. Wanneer hy die vis gevang het. Hoekom hy dit nie vir sy ma gegee het nie. Waarmee hy die vis gevang het.

- 6.1 Waar het die seun die vis gevang? (1)
- 6.2 Hoekom het die seun nie die vis vir sy ma gegee nie? (1)
- 6.3 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (6.3) en die letter (A–D) neer.
- Die vrou met wie die kind gepraat het, het vir hom gelag omdat hy een rand vir die vis wou hê. Waarom, dink jy, doen sy dit?
- A Sy het gedink dat hy meer geld kon vra.
 B Sy het gedink dat hy te veel vir die vis wil hê.
 C Sy wou graag haar vis verkoop.
 D Sy wou graag die seun se ma help. (1)
- 6.4 Gee EEN rede waarom dit NIE ’n goeie idee was dat die seun met die vis diep onder die boom gaan sit het NIE. (1)
- 6.5 Die vroue by die stalletjies het die seun gehelp om ’n goeie plek by die indali te kry. (1)
- Sê waarom hierdie stelling ONWAAR is. (1)

- 6.6 Voltooi die volgende sin deur woorde in die lys hieronder te gebruik. Skryf net die vraagnommer (6.6) en die ontbrekende woorde neer.

kos vir sy ma;   goed vir homself;   iets vir sy ma se sisi

Met die geld wat die seun vir die vis sou kry, wou hy graag ... koop. (1)

- 6.7 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (6.7) en die letter (A–D) neer.

“... **klik** met hulle tonge” (reël 5) is ’n voorbeeld van ...

- A klanknabootsing.
- B personifikasie.
- C ’n vergelyking.
- D ’n metafoor. (1)

- 6.8 Die kind het nie geweet hoe om te keer dat die vis sleg word nie. Noem TWEE redes waarom ons so kan sê. (2)

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

... Hy kan sien hoe sy ma stadig kou. Sy werk ’n graat eenkant toe, haal die hele mondvul vis uit.
Die vis proe sleg, sê sy. Waar kom jy daaraan?
By mense, sê die kind. Ek het langs die pad geloop, toe stop daar ’n kar en hulle gee vir my die vis.
Watter mense?
Sommer net mense, sê die kind.

- 6.9 Kies die inligting in KOLOM B wat by die karakter in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommer (6.9.1–6.9.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A	KOLOM B
6.9.1 Die kind se ma	A ... was ongeduldig toe die kind oor die pad gehardloop het.
6.9.2 Een van die vroue wat verkoop het	B ... was dankbaar en het die vis dadelik gaargemaak.
6.9.3 Die vrou met die twee seuns	C ... het baklei en gesê dat die kind se vis alles laat stink het.
6.9.4 Die bestuurder van die vragmotor	D ... was ongeskik en het gesê dat alles by die stalletjies vrot was.
	E ... het lelik gepraat omdat die piesangs te duur was.

(4 x 1) (4)

- 6.10 Skryf die volgende vier insidente onder mekaar neer in die VOLGORDE soos wat dit in die verhaal gebeur:
- Die kind het onder die boom gaan sit om sy vis te verkoop.
  - Die kind se ma het gevra waar hy die vis gekry het.
  - Die kind het gesukkel om oor die pad te loop.
  - Die twee seuntjies was die enigste persone wat die vis bewonder het. (4)
- 6.11 Hoekom, dink jy, is dit goed vir hierdie mense om 'n tuisnywerheid langs die pad te hê? (1)
- 6.12 Hoekom, dink jy, sou dit beter vir die kind gewees het as hy van die begin af vir sy ma van die vis vertel het? (1)
- 6.13 Hoekom, sou jy sê, is die verhaal van die kind en die vis so hartseer? (1)

EN

VERHAAL B: "TWEË GESIGTE" – Elise Muller

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

Die perdjies was die wonderlikste. Twee-twee langs mekaar, tussen die veilige oninteressante bankies, het hulle gereed gestaan en wag op hul ruiters, hierdie rooi en groen en helder geel pronkende houtperdjies met saaltjies, selfs met die klein toompies – om aan vas te hou, het Rinatjie gedink.

"Jy val nie af nie," sê Rosa beslis. "Dit gaan nie so vinnig nie."

"Maar Katrien sê ..."

***

Die aand val sy sommer met die deur in die huis. Sy wil op die mallemeule gaan ry.

- 6.14 Watter raad het Katrien vir Rinatjie gegee as sy op die perdjies wou ry? (1)
- 6.15 Waarom was Rinatjie bang om op die perdjies te ry? (1)
- 6.16 Rosa het baie vertroue in Katrien se opinie oor die perdjies gehad.
- Sê waarom hierdie stelling ONWAAR is. (1)
- 6.17 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (6.17) en die letter (A–D) neer.
- "Die aand **val sy sommer met die deur in die huis**" (reël 7) beteken dat sy ...
- A by die voordeur ingekom het.
  - B in die huis geval het.
  - C dadelik met haar pa begin praat het.
  - D later met haar pa begin praat het. (1)

6.18 Noem TWEE dinge wat Rinatjie vir haar pa gesê het om hom om te praai om geld vir die mallemeule te gee. (2)

6.19 Voltooi die volgende sin deur 'n woord in die lys hieronder te gebruik. Skryf net die vraagnommer (6.19) en die ontbrekende woord neer.

arrogant; wêreldwys; selfsugtig

Katrien se situasie by die huis het haar ... gemaak. (1)

6.20 Hoekom kan ons sê dat die kaartjieverkoper aan die begin van die verhaal 'n goeie indruk op Rinatjie gemaak het? (1)

6.21 Watter ander kant van die kaartjieverkoper het Rinatjie gesien toe sy sien hoe hy Katrien behandel het? (1)

6.22 Skryf die volgende vier insidente onder mekaar neer in die VOLGORDE soos wat dit in die verhaal gebeur: (4)

- Rinatjie het geskok op die kweekwal gesit en wou nie weer op die mallemeule ry nie.
- Katrien het besef dat iets verkeerd was toe sy 'n swaar hand op haar skouer voel.
- Katrien moes van die mallemeule afspring.
- Die mense op die mallemeule was ongelukkig toe dit meteens stadiger begin ry het.

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

Waar is Katrien nou? Sy gewaar haar eindelijk 'n entjie verder tussen 'n groepie wat in 'n simpatieke kring om haar staan. Katrien sit op die grond met haar bene opgetrek en haar ken op haar knieë.

***

Die mallemeule hou stil. Die musiek sterf weg en Rosa spring dadelik op. "Kom!" Maar Rinatjie kap teen. "Wag eers, Rosa! Wag eers!"

***

En sy hardloop oor die groen gras, weg van die veelkleurige gevaarte met die hart van musiek en die bedekte kloue.

6.23 Hoekom het hulle aan die einde van die verhaal gepraai van die mallemeule se "bedekte kloue"? (Reël 7) (2)

- 6.24 Kies die inligting in KOLOM B wat by die karakter in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommer (6.24.1–6.24.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
6.24.1	Kaartjieverkoper	A	... was nog 'n kind wat soos 'n grootmens gelyk het.
6.24.2	Rosa	B	... was 'n mens wat nie maklik geld uitgegee het nie.
6.24.3	Rinatjie	C	... was net met sommige mense vriendelik.
6.24.4	Katrien	D	... was neerbuigend teenoor die ander kinders.
		E	... was sensitief vir ander se gevoelens.

(4 x 1) (4)

- 6.25 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (6.25) en die letter (A–D) neer.

'n Les wat 'n mens uit hierdie kortverhaal kan leer, is dat ...

- A alle mense wreed is.
  - B kinders na grootmense moet luister.
  - C ouers nie vir hulle kinders te veel geld moet gee nie.
  - D 'n mens nie iemand moet oordeel oor hoe hulle lyk nie.
- (1)

TOTAAL AFDELING D: 40
GROOTTOTAAL: 120